

PAROCHIES KUNNEN GRATIS VOG AANVRAGEN VIA SRKK 20 januari 2016

In 2015 ontvingen parochiebesturen via de bisdommen informatie over de overheidscampagne tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag ‘Maak er een punt van.’ Onderdeel van die campagne is de mogelijkheid om een gratis Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te krijgen voor vrijwilligers die werken met jongeren en met mensen met een verstandelijke beperking.

Binnen de R.-K. Kerk is het aanvragen van een VOG sinds 1 januari 2014 verplicht voor een aantal specifieke groepen beroepskrachten en vrijwilligers. De VOG wordt enkel gratis voor die vrijwilligers die werken met jongeren en met mensen met een verstandelijke beperking.

Met het ministerie van Veiligheid en Justitie is overeengekomen dat de R.-K. parochies in Nederland deze gratis VOG's aan kunnen vragen via het landelijk secretariaat van de R-K Kerk in Utrecht. De aanvraag wordt binnen het landelijk secretariaat van de R.-K. Kerk verwerkt in het systeem van de dienst Justis (ministerie van Veiligheid en Justitie). Het betreft een tijdelijke regeling in ieder geval tot 1 januari 2017. Op termijn zullen aanvragen rechtstreeks bij Justis kunnen worden ingediend.

Vragen die de parochie bij de aanvraag beantwoordt gaan onder andere over de bekendheid met de preventieve maatregelen die de R.-K. Kerk genomen heeft om seksueel misbruik te voorkomen.

- Per 1 januari 2014 geldt een verplichte Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers, voor religieuzen en voor bepaalde kerkelijke vrijwilligers en functionarissen. Download hier de ‘Lijst van personen voor wie vóór infunctietreding een VOG is vereist. Personen (vrijwilligers) die vanaf najaar 2015 een gratis VOG kunnen aanvragen zijn hieronder gearceerd (nr. 8, 9 en de vrijwillige koster 10).’
- Per 1 juli 2014 trad de Gedragscode Pastoraat in werking.
- Per 1 mei 2015 is het R.-K Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag ingesteld.

- Per 1 mei 2015 zijn aangesteld diocesane vertrouwenspersonen seksueel grensoverschrijdend gedrag (te bereiken via het R.-K Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag).

Zie voor de laatste drie punten ook:
meldpuntgrensoverschrijdendgedragrkk.nl

Een VOG voor overige vrijwilligers of beroepskrachten moet worden aangevraagd via de gemeente.

BRIEF

21 januari 2016

Geachte parochiebesturen,

In het voorjaar van 2015 informeerde ik u over de overheids campagne tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag “Seksueel grensoverschrijdend gedrag. Maak er een punt van.” Onderdeel van die campagne is de introductie van de mogelijkheid om een gratis Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te krijgen voor vrijwilligers die werken met jongeren en met mensen met een verstandelijke beperking. Binnen de R.-K. Kerk is zoals u weet het aanvragen van een VOG al sinds 1 januari 2014 verplicht voor een aantal specifieke groepen beroepskrachten en vrijwilligers. De VOG wordt enkel gratis voor die vrijwilligers die werken met jongeren en met mensen met een verstandelijke beperking.

Om als R.-K Kerk gratis VOG's aan te kunnen vragen - dit kan alleen digitaal en door middel van E-herkenning - moesten zoals ik u eerder meldde een aantal technische en administratieve vraagstukken worden opgelost. Hoewel nog niet alle vraagstukken zijn opgelost, is er voor de R.-K parochies in Nederland met het ministerie van Veiligheid en Justitie een tijdelijke oplossing gevonden om toch gratis VOG's aan te vragen. Deze tijdelijke oplossing houdt in dat u via het landelijk secretariaat van de R-K Kerk in Utrecht gratis VOG's kunt aanvragen voor vrijwilligers van uw parochie, die werken met jongeren en met mensen met een verstandelijke beperking. De aanvragen kunnen vanaf heden worden ingediend en deze tijdelijke regeling loopt in ieder geval tot 1 januari 2017.

Hoe werkt het?

Met de hiernavolgende link kunt u de gegevens invoeren van de verantwoordelijke contactpersoon voor het aanvragen van VOG's binnen uw parochie en van de vrijwilliger waarvoor een gratis VOG aangevraagd wordt. Per vrijwilliger vult u 1 formulier in.

De vragen die u in het formulier beantwoordt, gaan onder andere over uw bekendheid met de preventieve maatregelen die de R.-K. Kerk genomen heeft om seksueel misbruik te voorkomen.

Via deze link komt u in het formulier dat u dient in te vullen.
<http://fd8.formdesk.com/ipal/aanvraagvog>

De gemotiveerde aanvraag wordt vervolgens binnen het landelijk secretariaat van de R.-K. Kerk verwerkt in het systeem van de dienst Justis.

Om de aanvraag voor een gratis VOG te kunnen verwerken is het noodzakelijk dat de vrijwilliger voor wie u de VOG aanvraagt, beschikt over een e-mailadres en DigiD. U moet het e-mailadres, de voorletter(s), de achternaam en de geboortedatum van de vrijwilliger in het aanvraagformulier opgeven. Zorg er dus voor dat u over deze gegevens beschikt en ze desnoods bij de vrijwilliger opvraagt. Het is daarnaast raadzaam om de vrijwilliger tijdig te wijzen op de noodzaak van een DigiD, zodat deze eventueel nog door de vrijwilliger aangevraagd kan worden.

De vrijwilliger voor wie de gratis VOG is bestemd, ontvangt een e-mail om de aanvraag af te ronden. Via een link in deze e-mail logt de vrijwilliger in met DigiD. Daar rondt de vrijwilliger de VOG-aanvraag af door te bevestigen dat de gegevens juist zijn opgenomen.

Nadat de vrijwilliger de aanvraag heeft afgerond wordt deze vervolgens door Justis in behandeling genomen. Justis informeert de vrijwilliger zelf schriftelijk over de afhandeling van de aanvraag. In de praktijk krijgt de vrijwilliger de VOG meestal binnen anderhalve week. Als uit onderzoek blijkt dat de vrijwilliger in aanraking is geweest met Justitie, gaat Justis na of dit relevant is voor het doel waarvoor de verklaring is aangevraagd. In dat geval kan het langer duren dan 2 weken voordat de vrijwilliger bericht krijgt. Na ontvangst van zijn VOG overlegt de vrijwilliger deze aan u als parochie.

Zoals gezegd komen voor de gratis VOG in uw parochie in aanmerking vrijwilligers die werken met jeugd en jongeren en andere kwetsbare groepen, zoals verstandelijk gehandicapten.

In het geval dat een vrijwilliger werkzaamheden verricht voor deze doelgroepen en daarnaast als vrijwilliger nog een andere functie bekleedt waartoe ingevolge het besluit van de Bisschoppenconferentie sinds 1 januari 2014 een VOG vereist is, bijvoorbeeld de vrijwilliger die persoonsgegevens

beheert, tekenbevoegdheid heeft met betrekking tot financiën etc., dan kunnen meerdere screeningsopties worden aangegeven.

De reguliere VOG, waarvoor betaald moet worden, is per 1 januari 2016 duurder geworden in aanschaf en kost nu, afhankelijk van of u hem digitaal aanvraagt, circa €41,35. Deze reguliere VOG blijft relevant voor alle overige functies waarvoor de pilot “gratis VOG” niet van toepassing is, zoals bijvoorbeeld voor professionals en voor vrijwilligers in het ouderenwerk of de penningmeester.

Kort samengevat is het nu van belang de volgende stappen te volgen:

- Stap 1: Controleer voor welke vrijwilligers u een VOG zou moeten aanvragen;
- Stap 2: Check voor wie de VOG gratis zou kunnen zijn;
- Stap 3: Voer de gegevens van deze vrijwilligers in via bovengenoemde link

U kunt per heden beginnen met het indienen van aanvragen.

Voor vragen naar aanleiding van deze brief kunt u contact op met ondergetekende.

Met een vriendelijke groet,

R. Peeters
hoofd personeel & organisatie

NEDERLANDSE BISCHOPPEN BEGINNEN VIDEOKANAAL 'KATHOLIEK LEVEN' 24 januari 2016

Utrecht 24 januari 2016 – De Nederlandse bisschoppen starten een videokanaal op YouTube. De naam van het videokanaal is Katholiek Leven. Op zondag 24 januari zijn de eerste filmpjes online gezet. Abonneren kan via YouTube en via een Facebookpagina die is ingericht. Op korte termijn wordt ook de bijbehorende website www.katholiekleven.nl gelanceerd. Vanaf dat moment zullen wekelijks nieuwe items worden geplaatst, zowel filmpjes als foto's.

De eerste video's op YouTube laten zien met welke rubrieken Katholiek Leven zal starten: geloofsportretten in de serie 'Ik Geloof', items over de Bijbel in 'De Boodschap' en filmpjes over het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. In de loop van de tijd worden nog meer rubrieken toegevoegd.

- YouTube www.youtube.com/c/katholieklevennl_video
- Facebook <https://www.facebook.com/katholiekleven.nl/>

De bekendmaking op 24 januari valt samen met de feestdag van de heilige Franciscus van Sales, patroonheilige van de katholieke journalistiek. Het is ook de dag waarop de paus voor de vijftigste keer zijn boodschap voor Wereldcommunicatiedag bekendmaakt. Deze dag werd specifiek gewenst door het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) en vindt jaarlijks plaats op de zondag voor Pinksteren (in 2016 op 8 mei).

De (nieuwe) media zijn van belang bij het in beeld brengen van de actuele relevantie van geloof voor het leven van alledag. Namens de Bisschoppenconferentie laat kardinaal Eijk weten: "De Katholieke Kerk heeft de opdracht om Jezus Christus en Zijn Evangelie aan de wereld te verkondigen. Dit doet zij op alle mogelijke manieren, in onze tijd ook via de nieuwe media. Mensen die in het christelijk geloof geïnteresseerd zijn, verlangen vooral een antwoord op de vraag: wat betekent het concreet voor mijn leven dat ik in Jezus geloof, hoop op de vrucht van Zijn kruis en Hem navolg door God en medemens lief te hebben? Door middel van het nieuwe videokanaal 'Katholiek Leven' wil de Katholieke Kerk in Nederland laten zien hoe we ons dagelijks leven vorm kunnen geven vanuit geloof, hoop en liefde."

Logo en naam

‘Leven’ is een werkwoord. Items op het videokanaal zullen laten zien hoe individuele personen katholiek leven. ‘Leven’ is ook een zelfstandig naamwoord. Zo zal het videokanaal ook het katholieke leven in beeld brengen in bijvoorbeeld reportages.

De volledige naam en tekst (payoff) bij het logo zijn: ‘katholiekleven.nl: geloof, hoop en liefde in de Katholieke Kerk’. Daarmee sluit Katholiek Leven aan bij verbindende en opbouwende waarden die algemeen worden herkend, en die blijvend actueel en relevant zijn. De apostel Paulus noemt ze in zijn brief aan de christenen van Korinthe: “Nu echter blijven geloof, hoop en liefde, de grote drie; maar de liefde is de grootste” (1 Korintiërs 13, 13).

Het hart (de liefde) is in het logo het grootst afgebeeld en komt voorop. Verder zijn in het logo verwerkt het kruis (het geloof) en het anker (de hoop). Zo mag de liefde, die de grootste is, mensen hoop geven en geloof. Het logo laat zich ook omdraaien en lezen met het geloof voorop. Voor christenen volgt de liefde immers uit het geloof in God en de daarmee samenhangende opdracht of roeping tot naastenliefde.

Project 2016-2019

Per 1 januari 2016 worden programma's van Omroep RKK, waaronder de uitzending op zondagochtend van de Eucharistieviering, voortgezet binnen de fusieomroep KRO-NCRV. Het videokanaal Katholiek Leven van de Nederlandse bisschoppen wil hierop een aanvulling zijn. Daarnaast heeft de Bisschoppenconferentie de website www.rkkerk.nl als website voor informatie over de R.-K. Kerk in Nederland.

De Nederlandse Bisschoppenconferentie start Katholiek Leven in eerste instantie als project voor de duur van drie jaar en als samenwerking van de Nederlandse bisdommen. Daphne van Roosendaal MA MSc is aangesteld als projectcoördinator (0,2 fte). Zij is werkzaam als communicatiedeskundige bij de bisdommen Breda en Rotterdam.

**KARDINAAL EIJK GEEN KANDIDAAT VOORZITTERSCHAP
NEDERLANDSE BISSCHOPPENCONFERENTIE
27 januari 2016**

Kardinaal Eijk heeft besloten om zich niet opnieuw kandidaat te stellen voor het voorzitterschap van de Nederlandse Bisschoppenconferentie. Hij heeft deze positie vervuld sinds 2 juli 2011. Binnenkort kiezen de bisschoppen uit hun midden een nieuwe voorzitter voor een periode van vijf jaar.

Er zijn twee redenen voor het feit dat kardinaal Eijk geen kandidaat is. Op de eerste plaats wordt hij geplaagd door een pijnlijke gewrichtsaandoening die met name het lopen nu en dan bemoeilijkt. Op de tweede plaats wil hij meer tijd en energie kunnen steken in (met name de pastoraal van) het Aartsbisdom Utrecht. Bovendien stelt de verdergaande ontkerkelijking de parochies en het aartsbisdom voor grote uitdagingen, waar kardinaal Eijk zoveel mogelijk aandacht aan wil besteden.

Het voorzitterschap was de afgelopen vijf jaar een arbeidsintensieve opgave, waarbij vooral de aanpak van het schandaal van het seksueel misbruik in de R.-K. Kerk veel tijd vroeg. In 2008 stelde aartsbisschop Eijk zich overigens ook geen kandidaat, toen er een opvolger moest komen voor kardinaal Simonis als voorzitter. Kardinaal Eijk was toen net benoemd als aartsbisschop van Utrecht en wilde zich volledig richten op zijn nieuwe benoeming.

RAPPORTAGE OVER KLACHTEN EN TOEGEKENDE COMPENSATIES, MEDIATIONS EN SCHIKKINGEN

19 maart 2016

Klachten tegen overledenen en/of inzake verjaard seksueel misbruik konden tot 1 mei 2015 bij het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK worden ingediend. De indieners van de klachten konden ervoor kiezen de klacht door de Klachtencommissie te laten behandelen en daarbij in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Kerk in alle openhartigheid te spreken over het ondervonden seksueel misbruik en de gevolgen die zij daarvan in hun verdere leven hebben ervaren. Nadat de klacht gegrond is verklaard, kunnen slachtoffers een verzoek om compensatie doen bij de Compensatiecommissie. Gedurende de Klachtenprocedure kunnen slachtoffers ook kiezen voor een alternatief, zoals mediation of een schikking.

Het Meldpunt Seksueel Misbruik, dat valt onder de van de Kerk onafhankelijke Stichting Beheer & Toezicht inzake seksueel misbruik in de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland, zal in de jaarrapportage over 2015 rapporteren over de behandelde klachten en toegekende compensaties, mediations en schikkingen. De jaarrapportage zal de eerste week van april gereed zijn en worden gepubliceerd op de website van het Meldpunt. Daarbij zal het Meldpunt, zoals het dat ook in de voorafgaande jaren heeft gedaan, open en transparant communiceren.

Het Meldpunt houdt daarbij mede rekening met het aspect van vertrouwelijkheid. In een bericht van april 2014 legt het Bestuur van de stichting Beheer & Toezicht Inzake Seksueel Misbruik in de R.K.- Kerk uit waarom vertrouwelijkheid in alle gevallen zo belangrijk is: vertrouwelijkheid is drempelverlagend voor slachtoffers, aangeklaagden en kerkelijke gezagsdragers; bij de klachtbehandeling staat aannemelijkheid van het misbruik voorop; de aangeklaagden zijn in de meeste gevallen overleden en kunnen zich niet meer verweren.

De Klachtencommissie voor slachtoffers van seksueel misbruik in de R.K.-Kerk verwacht dat 1 september 2016 alle zaken zijn afgehandeld. Dit berichtte het Meldpunt Seksueel misbruik RKK in een persbericht van 30 november 2015.

KAPITTELMIS 2 FEBRUARI VOORAFGAAND AAN DIOCESANE VIERING 6 FEBRUARI 2 februari 2016

Op dinsdag 2 februari 2016 (Feest van de Opdracht van de Heer in de tempel) was het precies zestig jaar geleden dat het bisdom Rotterdam werd opgericht. Hier werd in de kring van het kapittel aandacht aan besteed. Op zaterdag 6 februari zal het jubileum worden gevierd met een eucharistieviering in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal, waarvoor gelovigen in het bisdom zijn uitgenodigd.

De bisschop en het kapittel vierden de eucharistie op 2 februari in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal samen met leden van de bisdomstaf, met vicarissen en oud-vicarissen en Mgr. Van Luyn als directe voorganger van Mgr. Van den Hende.

Zestig jaar is misschien niet lang in de hele geschiedenis van de Kerk, gaf de bisschop aan in zijn preek, maar in een mensenleven is het een hele periode. “De Schrift van vandaag noemt ons kinderen van één familie (Hebr. 2, 14), een familie met Christus. Daar mogen we deel van uitmaken en we mogen ervoor zorgen dat die familie van geloof ook in onze tijd zichtbaar is en het geloof kan doorgeven,” aldus de bisschop. “Als wij vandaag gedenken dat de Heer als klein kind werd opgedragen in de tempel en zo voor het eerst in de tempel kwam, mogen we Hem ook nu op zijn weg van verlossing en heil volgen, als zijn volk, met vele geledingen en talenten. We zijn als Kerk wereldwijd een volk van verschillende talen en culturen, mensen van geloof die rond Christus elkaar vinden in de boodschap van het evangelie.”

Tijdens de aansluitende gezamenlijke maaltijd van het kapittel hield bisschop Van den Hende een korte toespraak, waarin hij in ging op wat het betekent om bisdom te zijn. Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) noemt het bisdom als particuliere Kerk een ‘portio populi Dei’ (gedeelte van het volk van God). De Kerk bestaat in en uit particuliere kerken en is geroepen om de zending te vervullen, die Christus de Kerk toevertrouwt.

Hoewel het bisdom in het decreet van oprichting als een geografische eenheid wordt omschreven, is dat niet wat fundamenteel is voor een bisdom. Bisschop Van den Hende: “Wat fundamenteel is, is dat we een gedeelte van

het volk van God zijn. We zijn een netwerk van gelovige mensen, meer dan een geografische of een culturele eenheid.”

Tot slot deed de bisschop de plebaan van de kathedraal, Chris Bergs, een serie ingelijste platen cadeau van de Laurentiusstrip. De strip werd vanwege het Laurentiusjaar gemaakt en vertelt het verhaal van de laatste dagen van Laurentius. De vier ingelijste platen zullen een plek krijgen in de Laurentiuszaal van de plebanie of in een van de andere ruimtes.

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de kapittelmis bij gelegenheid van 60 jaar bisdom Rotterdam, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam, 2 februari 2016

Maleachi 3, 1-4; Hebreëen 2, 14-18; Lucas 2, 22-40

Broeders en zusters, nu de Kerk vandaag het feest viert van de Openbaring des Heren, veertig dagen na de geboorte van Jezus, mogen we stilstaan bij het zestigjarig jubileum van het bisdom. We doen dat hier in onze kathedraal, die de tweede kathedraal is van het bisdom. Want toen het bisdom werd opgericht en Mgr. Jansen begon als eerste bisschop voor het bisdom was er een grote kerk aan de Westzeedijk. Ik ken het van de foto's. Het was een indrukwekkend gebouw dat overal bovenuit torende. Een aantal van u kent die kerk, heeft er het geloof gevierd. Inmiddels gaat onze tweede kathedraal, deze plek, ook al weer lang mee. Mgr. Simonis werd hier tot bisschop gewijd. Deze kerk is inmiddels al langer onze kathedraal dan de vorige.

Al met al: wat is zestig jaar in de geschiedenis van de Kerk? Niet veel. Maar in een mensenleven is het dat wel. Het omvat minstens twee generaties als het gaat om het doorgeven van het geloof.

We zijn vandaag in kleine kring bij elkaar met het kapittel, mijn directe voorganger Mgr. Van Luyn s.d.b., vicarissen en oud-vicarissen en de plebaan van deze kerk die hier pastorale zorg betoont aan de mensen in de stad, en u die trouw bent met uw gebed en een wereld van gebed mogelijk maakt in de eucharistische aanbidding en in uw hart.

Met ons hart mogen we verbonden zijn met de eersten die verbonden zijn met Christus. Het is allereerst het geloof geweest van Maria en Jozef, het geloof van Simeon en het geloof dat Hanna laat klinken in haar geloofsbelijdenis. We mogen aansluiten bij hun geloof.

De Schrift van vandaag noemt ons een soort familie, een familie in Christus. Daar mogen we deel van uitmaken en we mogen ervoor zorgen dat die familie van geloof ook in onze tijd zichtbaar is en het geloof kan doorgeven.

Als we vandaag gedenken dat de Heer zijn intrede deed in de tempel, mogen we Hem ook nu volgen, als zijn volk met vele geledingen en talenten, uit verschillende talen en culturen, en elkaar vinden in de boodschap van het evangelie.

Vandaag mogen we met de Wereldkerk vieren dat we rond Jezus mogen samenkomen, dat Hij degene is die vraagt om ons hart voor Hem te openen, dat Hij degene is bij wie onze gezindheid gekend is. We kunnen ons soms mooier voordoen dan we zijn en we zijn soms meer gericht op onszelf dan we durven toegeven, maar de Heer kijkt naar ons hart. En zijn gezindheid mag ook ons bezielen. Die gezindheid van Jezus vraagt om openheid, vraagt om doorleefde liefde en elkaar dragen op de weg van het geloof.

‘Omnia in Luce clarescunt’ (‘alles wordt helder in het Licht’) was de wapenspreuk van Mgr. Jansen, de eerste bisschop van Rotterdam en hij ontleende deze tekst aan de heilige Laurentius. Mogen we dat licht in ons hart sluiten om onze weg als Kerk te verlichten, want we zijn een volk van God met de Heer op weg. En we mogen vruchten voortbrengen die blijvend zijn en de liefde delen die altijd blijft, de Heer zelf is die liefde die altijd blijft. Amen.

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij het 60-jarig jubileum van het bisdom Rotterdam, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam, 6 februari 2016

Jezus Sirach 50, 22-24; 1 Korintiërs 1, 3-9; Johannes 15, 9-17

Broeders en zusters in Christus, vandaag mogen we markeren dat het bisdom Rotterdam zestig jaar bestaat. ‘Zestig jaar, is dat de moeite waard om te vieren?’ was de eerste reactie van sommigen. ‘We hebben vijftig jaar groots gevierd. Honderd jaar zou pas wat zijn.’

Zestig jaar is een tijdsspanne die in de geschiedenis van de Kerk geen lange periode is. Toch is zestig jaar wel een hele tijd wanneer je erover nadenkt in relatie tot een mensenleven. Veel mensen bereiken de leeftijd van zestig niet door honger en dorst, oorlog en geweld. Er zijn hele streken waar nog nooit vrede is geweest gedurende zestig jaar. Zestig jaar is zelfs zoveel, dat een Eerste Wereldoorlog en een Tweede Wereldoorlog erbinnen kunnen vallen.

Elk jaar dat we van de Heer krijgen, zijn er ups en downs, kan er sprake zijn van teleurstellingen, van groot verdriet en van vreugde. Zestig jaar geleden mochten we als bisdom beginnen. In 1955 al werd door paus Pius XII bekend gemaakt dat er twee nieuwe bisdommen zouden komen in Nederland. Het noorden van het land kreeg het bisdom Groningen. En hier ontstond het bisdom Rotterdam uit het bisdom Haarlem.

In 1956, op twee februari, zijn beide bisdommen gestart. De nieuwe bisschoppen kwamen pas later. Eerst waren de bisschoppen van de oudere bisdommen Utrecht en Haarlem nog administrator van de nieuwe bisdommen. Maar in mei 1956 werden de eerste herders voor de twee nieuwe bisdommen gewijd (de wijding van Mgr. Jansen tot bisschop van Rotterdam was op 8 mei 1956).

Als ik u de indeling van het bisdom in provincies en landstreken schets, zou u de indruk kunnen krijgen dat een bisdom op de eerste plaats een territorium is dat je geografisch zo aan kunt wijzen. Maar een bisdom is niet primair een vast omschreven gebied, of een bepaalde cultuur. Het Tweede Vaticaans Concilie omschrijft een bisdom op de eerste plaats als een gedeelte van het

volk van God: ‘portio populi Dei’ (CD 10) . Het Vaticaans Concilie vermijdt daarbij het woord ‘pars’, in de zin van: een stukje.

Een bisdom is een gedeelte van het volk van God. En dat maakt een bisdom automatisch tot een netwerk van mensen die in het geloof verenigd zijn rond de ene Heer. Een netwerk dat midden in de samenleving staat en verbindingen aangaat met mensen met wie ze op mogen trekken. Paus Paulus VI heeft de Kerk wel gekarakteriseerd als een ‘netwerk van liefde’ met als opdracht om onze bijdrage te leveren aan een beschaving van liefde in de hele wereld.

Een netwerk van liefde, verbonden met Jezus die in het evangelie (Joh. 15, 9-17) tot zijn leerlingen zegt: ‘Blijft in mijn liefde.’ Nu wij vandaag zestig jaar bisdom markeren, moeten we erkennen dat je in zestig jaar ook uit de bocht vliegt, dat er dingen zijn die niet getuigen van de liefde van Christus. Hoe we met elkaar omgaan, hoe parochies soms met elkaar kunnen concurreren en ook de zonde van het seksueel misbruik van minderjarigen en onze omgang daarmee maken deel uit van onze geschiedenis.

Moeten we dan zeggen: dat netwerk van liefde is te hoog gegrepen? Als we dat zouden denken, moeten we beseffen wat Paulus zegt in de eerste lezing (1 Kor. 1, 3-9). Hij zegt: het netwerk van liefde is niet alleen van mensen, maar verbonden met Jezus Christus die ons doet standhouden tot het einde. Jezus is Gods Zoon die de liefde ten volle heeft voorgeleefd, die is gestorven aan het kruis, die opstond uit de dood en die geen verwijten maakte maar zei: ‘Vrede zij u’ (cf Joh. 20, 20).

Het netwerk van liefde wordt geïnspireerd door de heilige Geest wiens werkzaamheid zichtbaar wordt waar eensgezindheid is, waar vergeving tot stand komt, waar mensen voor elkaar kunnen buigen en elkaar kunnen dienen.

Netwerk van liefde zijn is een opdracht om steeds opnieuw ter hand te nemen als opdracht van de Heer. We zijn een bisdom naar Gods hart, naarmate het getuigenis van Christus bij ons ingang vindt (1 Kor. 1, 5-6). Als we niet kijken naar de gezindheid van zijn hart, gaan we niet zijn weg. En als we niet zijn levensweg goed in ons hart prenten en bewaren (cf Lc. 2, 51), zijn we niet in staat zijn woord te verkondigen en in zijn liefde te blijven.

We zijn als bisdom (als plaatselijke kerk rond de bisschop) niet zomaar een onderdeel van de wereldwijde Kerk van Christus, maar een gedeelte waarin alles mag gebeuren wat ons in kracht van de heilige Geest tot Kerk maakt: allereerst het vieren van de eucharistie als bron en hoogtepunt en van de andere sacramenten: liturgie. Het geloof doorgeven in verkondiging van het evangelie: kerugma, waarbij -onder meer in catechese- de voortgang van het geloof gepaard moet gaan met solidariteit tussen de generaties. En ten derde dat we als netwerk van liefde ons geloof laten blijken in daden van liefde: diaconie (cf Deus Caritas Est n. 23).

Dit jubileum vieren we juist in een jaar van barmhartigheid, afgekondigd door paus Franciscus. Het is een heilig jaar van barmhartigheid. Barmhartigheid betekent aan de ene kant dat we blijven vertrouwen op Gods liefde, vragen om vergeving voor wat niet goed is, voor wat zonde is. Dat we Hem toelaten in ons hart. Aan de andere kant betekent het dat we barmhartigheid tot opdracht van ons leven maken en laten zien in onze dienst aan de naaste, in daden van liefde, in werken van barmhartigheid. In het evangelie van Matteüs hoofdstuk 25 zet Jezus dat voor ons bij elkaar: Ik had dorst en je hebt Me te drinken gegeven, Ik had honger en je hebt Me te eten gegeten. Ik was naakt, Ik was dakloos en eenzaam. Heb jij je over Mij ontfermd? Jezus zet de mensen in nood niet op zichzelf, maar Hij identificeert zich ermee: je hebt Mij geholpen als je een mens in nood tegemoet treedt (cf Mt. 25, 40).

Het bisdom en de hele Kerk karakteriseren als netwerk van liefde is niet een recente uitvinding van de eerste bisschop Mgr. Jansen, maar beantwoordt aan de opdracht van Christus zelf aan zijn Kerk. En vele heiligen zijn ons op die weg met deze roeping voorgegaan. De heilige Laurentius was een diaken uit de derde eeuw in Rome (225-258), die de mensen steunde waar hij kon. En toen de keizer alle schatten van de Kerk wilde innemen, en dat waren toen nog niet eens kerkgebouwen want die hadden de christenen nog niet, meldde Laurentius zich niet met de rijkdommen, maar met de mensen die het moeilijk hadden. En hij zei: 'Zie hier de schatten van de Kerk.' Bij die schatten gaat het dus niet om de bankrekening of om de waskaarsen waar de keizer zo dol op was, maar om mensen, die beeld van God zijn. Jezus die ons naar het hart kijkt, vraagt ook ons om naar het hart van mensen te zien. Zo blijven we Laurentius vereren en zijn getuigenis gedenken.

En wat dacht u van de heilige Elisabeth (1207-1231) die erop uittrok om mensen brood te geven en om de zieken te helpen. Ze was van adel en werd geacht dat niet te doen, maar ze ging weg uit haar burcht en hielp de mensen in nood. En zo was zij een gelaat van Gods barmhartigheid. En denk aan de zalige moeder Teresa (1910-1997), van wie een beeld hier in de kerk staat. Zij zag mensen die omvielen van ellende en in de goot lagen, ze zag hen naar het hart. En ook in onze stad Rotterdam mogen we zusters van moeder Teresa hebben die de barmhartigheid waarmaken in onze dagen.

Een netwerk van liefde en bouwen aan een beschaving van liefde. Wat zouden we nog meer kunnen doen in liefde en barmhartigheid? Het is een goed moment, zestig jaar bisdom, om ons af te vragen: is het getuigenis van Christus, is zijn liefde voldoende in ons hart neergedaald? En dan moeten we zeggen, en dan antwoord ik gemakshalve voor ons allemaal: dat zou beter kunnen. We hebben barmhartigheid nodig en mogen de barmhartige liefde van God doorgeven. We mogen in deze stad en elders bijdragen aan een beschaving van liefde, bijdragen aan een gemeenschap die opbouwt in plaats van afbreekt. Het is duidelijk dat het Rijk van God en ook een bisdom niet op de landkaart te vinden zijn, want het begint in de harten van de mensen.

Ik bid dat we dit jubileum vandaag vieren in het besef dat Gods barmhartigheid ons begeleidt en mogen we zijn opdracht aanvaarden van bekommernis, ontferming en barmhartigheid. Daar hebben we onze handen aan vol, maar dat kan pas als ons hart ervan vervuld is. Amen.

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de chrismamis in het heilig jaar van de barmhartigheid, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam, 23 maart 2016

Jesaja 61, 1-3a, 6a, 8b-9; Apokalyps 1, 5-8; Lucas 4, 16-21

Broeders en zusters in Christus, we mogen vandaag samen als bisdom Rotterdam de chrismamis vieren en velen luisteren via de radio met ons mee. De chrismamis vieren we in het jaar van barmhartigheid. Aan de vooravond van het triduum van Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Pasen, mogen we beseffen dat we verzameld zijn rond Jezus, Hij die zijn leven geeft (Joh. 19, 30) maar die daarvoor eerst nog aan de leerlingen laat zien wat het betekent dienstbaar te zijn en hun de voeten wast (Joh. 13, 5) en die later zijn vrede schenkt (Joh. 20, 26). Deze Heer is het gelaat van de barmhartigheid van de Vader, zegt paus Franciscus.

De leerlingen van Jezus mochten Hem zien en horen. Ze mochten Hem aanraken, met Hem meetrekken en van Hem leren. Wij, op dit moment verzameld rond Jezus, kunnen Hem na zijn kruisdood en verrijzenis niet zien zoals destijds, niet aanraken zoals de leerlingen, maar we kunnen nog steeds van Hem leren en naar Hem luisteren, als Hij tot ons spreekt in het woord van de Schrift, en gesterkt en gevoed worden, we mogen Hem ontvangen in het sacrament van de eucharistie. Zo dicht komt Hij bij ons, net zo dicht als bij de leerlingen destijds, want in de eucharistie komt Hij als onze gastheer en ons voedsel, de Heer die het gelaat is van Gods barmhartigheid.

Vandaag mogen we de oliën zegenen en het chrisma wijden dat gebruikt wordt voor de viering van de sacramenten. Ook vandaag zijn er hier in de kerk tientallen mensen die zich voorbereiden op de doop en die zich nu geloofsleerlingen mogen noemen. Anderen zullen olie voor de ziekenzalving meenemen naar huis. En weer anderen zijn in afwachting van het vormsel of van de priesterwijding.

Vandaag mogen we samenkomen rond de Heer die het gezicht is van Gods barmhartigheid. Die we niet kunnen zien, maar die ons aanraakt in de sacramenten en die aanspreekt in zijn woord, in kracht van de heilige Geest.

De Heer die barmhartigheid is, is het fundament van de Kerk. Als we zijn netwerk van liefde zijn, en dat mogen we steeds méér zijn, mogen we beseffen dat Jezus het fundament is. Hij leeft en Hij is bij ons. In de tweede lezing staat dat Hij ons verlost heeft, ons zozeer heeft liefgehad dat Hij ons van de zonde heeft verlost (Apok. 1, 5b). Een grote daad van Gods barmhartigheid.

En omdat we een netwerk mogen zijn van verlostes mensen, van gedoopten die gevoed worden door de sacramenten en geraakt worden door Jezus in zijn woord, mogen we de vraag stellen vanavond: hoe kunnen we dat netwerk van liefde onderhouden? Hier, of als we thuis zijn in onze parochies en verder in ons dagelijks leven, verbonden met christenen overal ter wereld, met vele bisdommen waar de oliewijding wordt gevierd, met mensen die het paasfeest zullen uitjubelen in hele verschillende omstandigheden. Mensen in gebieden waar oorlog is, mensen die op de vlucht zijn, mensen in gebieden waar onzekerheid heerst, of zonder water en voedsel. Zijn we in staat als netwerk van liefde ook hen vast te houden? Dat is misschien juist vanavond wel een belangrijke vraag. Als we de Heer ontvangen in het sacrament en geroepen zijn om zijn netwerk van liefde te zijn, wat doen we er dan aan om daar verder in te groeien en het zichtbaar en werkzaam te maken?

Hoe kunnen we dat netwerk van liefde blijven? Het is belangrijk om gevoed te worden door zijn woord en sacrament. We kunnen zijn netwerk niet zijn als we Jezus niet steeds opnieuw opzoeken en ontvangen in ons hart. Soms wordt wel gezegd dat je zou kunnen geloven zonder naar de kerk te gaan of in de bijbel te lezen. Maar je zult Hem steeds moeten willen ontmoeten, naar Hem moeten willen luisteren en je door Hem laten leiden. Dat doen we met het vieren van de eucharistie, en door bewust open te staan voor de heilige Geest, want reken maar niet dat we op eigen kracht staande kunnen blijven. Het recente onderzoek 'God in Nederland' doet ons afvragen: als het geloof dan bij veel mensen verdampst: Is het wel een netwerk dat draagkracht en spankracht heeft? Is het een netwerk dat anderen uitnodigt? Het maakt verschil of je een netwerk bent van mensen die elkaar vasthouden, of dat het is als stoffig spinrag dat wappert in tocht en wind. Dat laatste had paus Paulus VI niet voor ogen toen hij het had over de Kerk als netwerk van liefde! We hebben het nodig om niet in iets te geloven, maar in Iemand, niet soms met het geloof bezig te zijn, maar zodanig te geloven dat het al ons denken en doen verdiept en inspireert.

En als we dan zo een netwerk van liefde proberen te zijn, mogen we vanavond aan de priesters vragen bij de hernieuwing van hun beloften om ons voor te gaan op die weg met de verkondiging, met het vieren van de sacramenten en met het leiding geven aan de gemeenschap, want zij hebben een grote taak in het vitaal houden van het netwerk van liefde.

Spankracht hebben en werkelijk ook een teken in de wereld zijn, dat is wat ons gevraagd wordt. Het Tweede Vaticaans Concilie, noemt de Kerk een instrument in Gods hand om mensen te inspireren en de liefde aan te wakkeren tot eenheid en samenhang en te bouwen in onze wereld aan een beschaving van liefde. Hebben we dat netwerk van liefde goed uitgebouwd? Dan gaat het er niet om dat we het aantal parochies op ons netvlies hebben, de kerncijfers en de financiën precies kennen. Maar veeleer: houden we elkaar zo vast dat we een netwerk zijn, waardoor we meer kunnen doen dan we nu doen? Is er solidariteit tussen parochies of zijn we op weg louter met ons eigen plan? Willen we alleen bezig zijn met successen, of hebben we ook oog voor problemen en moeilijkheden? Kunnen we elkaar dragen zoals Jezus ons draagt? Kunnen we elkaar helpen om Gods instrument te zijn met onze gaven en talenten?

Broeders en zusters, we zijn met alle geledingen van Gods Kerk bijeen vanavond. We zijn een internationale kerk. Minstens twintig procent van de gelovigen in ons bisdom heeft een andere taal als eerste taal, een ander land als geboorteland, een andere cultuur waarin het geloof geworteld mag zijn. Het is geweldig dat de Heer zijn blijde boodschap aan alle mensen richt en zijn liefde voor alle mensen bestemd heeft, en dat een beschaving van liefde wordt opgebouwd door mensen van alle talen en tongen tezamen.

Ik wil u vragen te bidden om spankracht en draagkracht voor het netwerk van liefde en om uw eigen bijdrage en aandeel, en ik wil u vragen om in uw hart ruimte te bewaren voor de noden van medegelovigen en anderen elders ter wereld. We zien zoveel geweld, het schreeuwt in de kranten en spettert van onze schermen, zoals deze week nog bij de vreselijke aanslagen in Brussel. Zijn we dan nog steeds in staat tot solidariteit en bereid om te getuigen van ons geloof?

De Heer die verrezen is, gaat ons voor op de weg die verder reikt dan wij ons voor kunnen stellen, die verder gaat dan wij alleen kunnen gaan. Hij voedt ons en sterkt ons, en Hij vraagt om ons hart te openen en ons met elkaar te verbinden door zijn liefde en barmhartigheid. Amen.

DECREET

SAMENVOEGING VAN DE PAROCHIEËLE CARITASINSTELLINGEN VAN DE VOORMALIGE PAROCHIES H. JACOBUS DE MEERDERE, H. ANTONIUS ABT, ST. AGNES, H. IGNATIUS, H. DRIEKONINGEN EN H. WILLIBRORD TE DEN HAAG EN OPRICHTING VAN DE PAROCHIEËLE CARITASINSTELLING VAN DE PAROCHIE MARIA STERRE DER ZEE

Gezien,

het verzoek tot samenvoeging, zoals dat op 28 december 2015 is gedaan door de PCI-en van de voormalige parochies H. Jacobus de Meerdere, H. Antonius Abt, St. Agnes, H. Ignatius, H. Driekoningen en H. Willibrord te Den Haag, en op grond van mijn bevoegdheid daartoe zoals bepaald in canon 121 van de Codex Iuris Canonici (CIC),

Bepaal ik het volgende,

1. Met ingang van 1 januari 2016 voeg ik samen de Parochiële Caritasinstellingen van de voormalige parochies H. Jacobus de Meerdere, H. Antonius Abt, St. Agnes, H. Ignatius, H. Driekoningen en H. Willibrord te Den Haag en richt ik één nieuwe op, welke hierbij de naam Parochiële Caritasinstelling van de parochie Maria Sterre der Zee krijgt.
2. Overeenkomstig canon 121 CIC verkrijgt de nieuwe parochiële caritasinstelling (PCI) met ingang van 1 januari 2016 alle zaken en vermogensrechten eigen aan de vroegere parochiële caritasinstellingen, en neemt zij alle verplichtingen op zich, welke op dezen rustten. Hieronder zijn begrepen alle rechten en plichten, schulden en bezittingen, overeenkomsten, fundaties, hypotheken, geldleningen e.d., zoals deze overeenkomstig canon 1283 CIC zijn vastgelegd in een inventarisatie en overigens ook die welke daarbij niet zijn genoemd doch geacht moeten worden hier eveneens onder te vallen.
3. Voor de nieuwe PCI geldt als statuut het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochiële caritasinstelling in de RK Kerk in Nederland, zoals opnieuw vastgesteld op 28 februari 2002 en in werking getreden op 1 april 2002.

4. Het nieuwe PCI-bestuur bestaat uit vijf personen, te weten de heer A.A. van der Pluym (voorzitter), de heer W.J. Verhaar (secretaris), de heer M.H.M.G. Redegeld (penningmeester), de heer Y.T.J.C. Fonk (lid) en de heer A.W.M. van der Klaauw (lid).
5. Het nieuwe PCI-bestuur draag ik op ervoor zorg te dragen, dat alle nodige regelingen voortkomend uit dit besluit naar kerkelijk en naar Nederlands recht worden nageleefd en tevens dat hiervan blijkt uit een notariële dan wel onderhandse akte.
6. Binnen de termijn van 10 nuttige dagen na betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 CIC aan mij een verzoek om verbetering of herziening van dit decreet gedaan worden.
7. Als datum van betekening van dit decreet bepaal ik 14 januari 2016.

Dit besluit wordt op de gebruikelijke wijze aan de parochianen bekend gemaakt.

Rotterdam, 14 januari 2016

+ J.H.J. van den Hende
bisschop van Rotterdam

Dr. F.J. Vermeulen
kanselier

DECREET

OPRICHTING VAN DE PERSONELE PAROCHIE H. JOHANNES PAULUS II TE DEN HAAG VOOR POOLSSPREKENDE KATHOLIEKEN

Gezien,

het feit dat het bestuur van de Poolssprekende parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee te Rotterdam aan ondergetekende een met redenen omkleed verzoek heeft voorgelegd om in het bisdom Rotterdam te Den Haag een tweede personele parochie voor Poolssprekende katholieken op te richten;

Overwegende,

dat op 1 januari 1996 de eerste personele parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee voor Poolssprekende katholieken in het bisdom Rotterdam werd opgericht;

dat het aantal Poolssprekende katholieken in het bisdom Rotterdam zodanig is toegenomen dat op meerdere plaatsen in het bisdom eucharistievieringen in de Poolse taal gehouden moeten worden en pastorale zorg nodig is;

dat de priesterlijke bediening ten behoeve van de zielzorg in de Poolse taal is toevertrouwd aan een priester van de religieuze congregatie “Societas Christi pro emigrantibus polonis” en dat deze congregatie een tweede priester voor de zielzorg beschikbaar kan stellen;

dat het aanvragende bestuur van de personele parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee aan ondergetekende bevestigd heeft dat de geloofsgemeenschap van de aanwezige Poolssprekende katholieken in het bisdom in staat zal zijn een tweede priester te onderhouden;

dat het aanvragende bestuur van de personele parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee aan ondergetekende bevestigd heeft het vaste vertrouwen te hebben dat de geloofsgemeenschap van de aanwezige Poolssprekende katholieken in het bisdom in staat zal zijn een tweede personele parochie financieel op te bouwen en te beheren;

dat voorsnog de tweede personele parochie geen eigen kerkgebouw zal bezitten maar gebruik zal maken van een kerkgebouw dat thans het bezit is van een bestaande territoriale parochie en dat daartoe afspraken zijn gemaakt voor bepaalde tijd;

dat het nodig is om het werkgebied van de bestaande en de op te richten parochie voor Poolssprekende katholieken in het licht van de nieuwe situatie te bepalen;

dat een bepaalde periode nodig is om de tweede parochie ten behoeve van de Poolssprekende katholieken in het bisdom bestuurlijk en pastoraal nader in te richten;

dat de leden van het kathedraal kapittel en de leden van de diocesane priesterraad schriftelijk zijn gehoord en om advies zijn gevraagd;

dat de bisschop bevoegd is een nieuwe parochie op te richten (CIC canon 515. 2);

Besluit,

- dat met ingang van 28 februari 2016 te Den Haag de nieuwe personele parochie H. Johannes Paulus II wordt opgericht ten behoeve van de in het gebied van het vicariaat Den Haag woonachtige en verblijvende Poolssprekende katholieken, dat het werkgebied van de personele parochie H. Johannes Paulus II overeenkomt met het gebied van het vicariaat Den Haag, dat voorlopig als parochiekerk wordt aangewezen de kerk H. Terezia van Avila, Westeinde 12A in Den Haag, dat deze parochie vooralsnog een quasi-parochie zal zijn (CIC 516. 1).

- en dat met ingang van 28 februari 2016 het werkgebied van de bestaande parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee te Rotterdam wordt gewijzigd en voortaan overeenkomt met het gebied van het vicariaat Rotterdam, ten behoeve van de in het gebied van het vicariaat Rotterdam woonachtige en verblijvende Poolssprekende katholieken terwijl de H. Willibrorduskerk, Beukelsdijk 177 te Rotterdam, de parochiekerk is;

- dat de leden van het bestuur van de parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee tevens als parochiebestuur zullen fungeren van de tweede parochie H. Johannes Paulus II, maximaal voor de duur van twee jaar;

- en dat gedurende een periode van drie jaar ondergetekende jaarlijks met het bestuur c.q. de besturen van de beide parochies een evaluatie zal houden;

En bepaalt,

dat dit decreet ter kennis wordt gebracht van de parochianen van de Poolssprekende parochies.

Binnen de peremptoire termijn van 10 nuttige dagen na de betekening van dit decreet kan overeenkomstig CIC canon 1734 par. 1 en 2 aan ondergetekende een verzoek tot verbetering of herziening van dit decreet gedaan worden.

Als datum van de betekening van dit decreet bepaal ik 28 februari 2016.

Rotterdam, 26 februari 2016

+ J.H.J. van den Hende
bisschop van Rotterdam

Dr. F.J. Vermeulen
kanselier

DECREET

SAMENVOEGING VAN DE PCI-EN VAN DE VOORMALIGE PAROCHIES DE GOEDE HERDER TE REEUWIJK, H. JOHANNES DE DOPER TE BOSKOOP, SINT VICTOR TE WADDINXVEEN, H. ANTONIUS VAN PADUA TE GOUDA, ST. JOHANNES' ONTHOOFDING TE MOORDRECHT EN ST. WILLIBRORDUS TE BODEGRAVEN EN OPRICHTING VAN DE PAROCHIËLE CARITASINSTELLING VAN DE PAROCHIE ST. JAN DE DOPER

Gezien,

het verzoek tot samenvoeging, zoals dat op 9 juni 2015 is gedaan door de PCI-en van de voormalige parochies De Goede Herder te Reeuwijk, H. Johannes de Doper te Boskoop, Sint Victor te Waddinxveen, H. Antonius van Padua te Gouda, St. Johannes' Onthoofding te Moordrecht en St. Willibrordus te Bodegraven, en op grond van mijn bevoegdheid daartoe zoals bepaald in canon 121 van de Codex Iuris Canonici (CIC),

Bepaal ik het volgende,

1. Met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2015 voeg ik samen de Parochiële Caritasinstellingen van de voormalige parochies De Goede Herder te Reeuwijk, H. Johannes de Doper te Boskoop, Sint Victor te Waddinxveen, H. Antonius van Padua te Gouda, St. Johannes' Onthoofding te Moordrecht en St. Willibrordus te Bodegraven en richt ik één nieuwe op, welke hierbij de naam Parochiële Caritasinstelling van de parochie St. Jan de Doper krijgt.
2. Overeenkomstig canon 121 CIC verkrijgt de nieuwe parochiële caritasinstelling (PCI) met ingang van 1 januari 2015 alle zaken en vermogensrechten eigen aan de vroegere parochiële caritasinstellingen, en neemt zij alle verplichtingen op zich, welke op dezen rustten. Hieronder zijn begrepen alle rechten en plichten, schulden en bezittingen, overeenkomsten, fundaties, hypotheken, geldleningen e.d., zoals deze overeenkomstig canon 1283 CIC zijn vastgelegd in een inventarisatie en overigens ook die welke daarbij niet zijn genoemd doch geacht moeten worden hier eveneens onder te vallen.

3. Voor de nieuwe PCI geldt als statuut het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochiële caritasinstelling in de RK Kerk in Nederland, zoals opnieuw vastgesteld op 28 februari 2002 en in werking getreden op 1 april 2002.
4. Het nieuwe PCI-bestuur bestaat uit zes personen, te weten mevrouw J.G.M. Wijering (voorzitter), de heer P.W.C.M. van Vroonhoven (secretaris), de heer J.M. Kromwijk (penningmeester), de heer M.J.M. Helmes (lid), de heer P. van Zoest (lid) en de heer J.J. de Kooter (lid).
5. Het nieuwe PCI-bestuur draag ik op ervoor zorg te dragen, dat alle nodige regelingen voortkomend uit dit besluit naar kerkelijk en naar Nederlands recht worden nageleefd en tevens dat hiervan blijkt uit een notariële dan wel onderhandse akte.
6. Binnen de termijn van 10 nuttige dagen na betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 CIC aan mij een verzoek om verbetering of herziening van dit decreet gedaan worden.
7. Als datum van betekening van dit decreet bepaal ik 4 maart 2016.

Dit besluit wordt op de gebruikelijke wijze aan de parochianen bekend gemaakt.

Rotterdam, 4 maart 2016

+ J.H.J. van den Hende
bisschop van Rotterdam

Dr. F.J. Vermeulen
kanselier

DECREET

SAMENVOEGING VAN DE PAROCHIËLE CARITASINSTELLINGEN VAN DE VOORMALIGE PAROCHIES MARIA TEN HEMELOPNEMING TE VIANEN EN HH. PETRUS EN PAULUS TE EVERDINGEN EN OPRICHTING VAN DE PAROCHIËLE CARITASINSTELLING VAN DE PAROCHIE HEILIGE DRIE-EENHEID (TE EVERDINGEN, VIANEN EN LEERDAM)

Gezien,

het verzoek tot samenvoeging, zoals dat op 4 november 2015 is gedaan door de PCI-en van de parochie Heilige Drie-eenheid, en op grond van mijn bevoegdheid daartoe zoals bepaald in canon 121 van de Codex Iuris Canonici (CIC),

Bepaal ik het volgende:

1. Met ingang van 1 juni 2016 voeg ik samen de Parochiële Caritasinstellingen van de voormalige parochies Maria ten Hemelopneming te Vianen en HH. Petrus en Paulus te Everdingen en richt ik één nieuwe op, welke hierbij de naam Parochiële Caritasinstelling van de parochie Heilige Drie-eenheid krijgt (te Everdingen, Vianen en Leerdam).
2. Overeenkomstig canon 121 CIC verkrijgt de nieuwe parochiële caritasinstelling (PCI) met ingang van 1 juni 2016 alle zaken en vermogensrechten eigen aan de vroegere parochiële caritasinstellingen, en neemt zij alle verplichtingen op zich, welke op dezen rustten. Hieronder zijn begrepen alle rechten en plichten, schulden en bezittingen, overeenkomsten, fundaties, hypotheken, geldleningen e.d., zoals deze overeenkomstig canon 1283 CIC zijn vastgelegd in een inventarisatie en overigens ook die welke daarbij niet zijn genoemd doch geacht moeten worden hier eveneens onder te vallen.
3. Voor de nieuwe PCI geldt als statuut het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochiële caritasinstelling in de RK Kerk in Nederland, zoals opnieuw vastgesteld op 28 februari 2002 en in werking getreden op 1 april 2002.

4. Het nieuwe PCI-bestuur bestaat uit vijf personen, te weten de heer G.M. van der Helm (voorzitter), mevr. M.M.A. Camp (secretaris), de heer F.J.A.M. Pigmans (penningmeester), mevr. M.Th.J.L. Beerepoot (lid) en mevr. M.S.J. Temme (lid).
5. Het nieuwe PCI-bestuur draag ik op ervoor zorg te dragen, dat alle nodige regelingen voortkomend uit dit besluit naar kerkelijk en naar Nederlands recht worden nageleefd en tevens dat hiervan blijkt uit een notariële dan wel onderhandse akte.
6. Binnen de termijn van 10 nuttige dagen na betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 CIC aan mij een verzoek om verbetering of herziening van dit decreet gedaan worden.
7. Als datum van betekening van dit decreet bepaal ik 15 maart 2016.

Dit besluit wordt op de gebruikelijke wijze aan de parochianen bekend gemaakt.

Rotterdam, 15 maart 2016

+ J.H.J. van den Hende
bisschop van Rotterdam

Dr. F.J. Vermeulen
kanselier

JAAROVERZICHT

pastorale personeelsmutaties 2015

Wijdingen

Er waren twee wijdingen tot priester:

G.A.C. (Bertran) van Paassen (30 mei 2015)

Broeder Kornelius-Maria Melter CSJ (24 oktober 2015)

B. (Boris) Plavčić (8 november 2015)

Er was één wijding tot permanent diaken:

F.A. (Frank) Steijger (30 mei 2015)

Eerste benoemingen en aanstellingen

Regulieren:

M.R. Lobo s.v.d. (1 januari 2015)

J. Asa s.v.d. (14 januari 2015)

R.C. Anyaeze c.s.s.p. (1 november 2015)

Pastoraal werkers:

Mw. E.M. Geelen (1 januari 2015)

Drs. J.A.H. van Wijk (1 februari 2015)

W.B. Mudde MA (13 april 2015)

Emeritaat en pensioen

Pastoraal werkers (pensioen):

W.P.J. van Paassen (30 juni 2015)

Mw. drs. A.Th.M. Beenakker-Voorn (25 augustus 2015)

Overleden

Bisdompriesters:

Theodorus Petrus Gerardus Kloosterman (7 februari 2015)

Johannes Franciscus Marie Herrewijn (10 februari 2015)

Henricus Maria de Blécourt (13 februari 2015)

Cornelis Joseph van der Voort (27 mei 2015)

Frans Joseph Wüst (6 september 2015)

Diaken:

Fredericus Antonius Johannes Aarts (11 mei 2015)

BENOEMINGEN EN ONTSLAGEN

1 januari 2016

Dr A.J.M. van der Helm, benoeming tot administrator van de parochie De Verrezen Christus te Voorburg.

J.A. van der Bie, eervol ontslag als pastoor van de parochie HH. Petrus en Paulus te Leiden en benoeming tot pastoor van de parochie H. Nicolaas te Zoetermeer.

Dr H.C. Flohr, eervol ontslag als pastoor uit de parochie H. Nicolaas te Zoetermeer en benoeming tot pastoor van de parochie Sint Christoffel te Rotterdam-Alexander, Capelle- en Krimpen aan den IJssel, Lekkerkerk en Nieuwerkerk aan den IJssel.

Drs W.T.M. Bekedam s.c.j., benoeming tot pastor in de parochie Sint Christoffel te Rotterdam-Alexander, Capelle- en Krimpen aan den IJssel, Lekkerkerk en Nieuwerkerk aan den IJssel.

Drs ir H.J. Berbée, benoeming tot diaken van de parochie Sint Christoffel te Rotterdam-Alexander, Capelle- en Krimpen aan den IJssel, Lekkerkerk en Nieuwerkerk aan den IJssel.

Drs M.J.A. Schoonenberg-Kolk, goedkeuring en kerkelijke zending als pastoraal werkster in de parochie Sint Christoffel te Rotterdam-Alexander, Capelle- en Krimpen aan den IJssel, Lekkerkerk en Nieuwerkerk aan den IJssel.

M.J.S. Heikens MEd., eervol ontslag en ontheffing van de kerkelijke zending als pastoraal werkster in de parochie De Goede Herder te Schiedam e.o.

A.J. van Deelen, eervol ontslag als administrator van de parochie De Verrezen Christus te Voorburg.

M.J. van den Berg, eervol ontslag en ontheffing van de kerkelijke zending als geestelijk verzorger in verpleeghuis Laurens, locatie Antonius IJsselmonde te Rotterdam.

M.M. Meeussen, benoeming tot secretaris Bestuur Apostolaat ter Zee Stella Maris voor een eerste periode van vier jaar.

Drs A.A.J.J. van Wersch, benoeming tot penningmeester Bestuur Apostolaat ter Zee Stella Maria voor een eerste periode van vier jaar.

Drs A.A.M. Brok, benoeming tot lid van de REA voor een eerste periode van vijf jaar.

Drs P.A.A. Schuurmans, eervol ontslag als bisschoppelijk gedelegeerde voor de permanent diakens in opleiding.

Drs W.P.L. Broeders, benoeming tot bisschoppelijk gedelegeerde voor de permanent diakens in opleiding.

Drs H.M.W. Egging, benoeming voor een periode van drie jaar tot bisschoppelijk vicaris voor het vicariaat Rotterdam.

F.I.M. van Zoelen RA, benoeming voor een nieuwe periode van vier jaar tot lid van DePaGeZo.

H.N. Hoefnagel eervol ontslag als voorzitter van de Katholieke Gemeenschap van de Byzantijnse Ritus Rotterdam/Delft.

B.A.D. van den Brom, benoeming voor een periode van vier jaar tot voorzitter van de Katholieke Gemeenschap van de Byzantijnse Ritus Rotterdam/Delft.

E. Goethals, benoeming voor vier jaar tot lid van het bestuur van de Gemeenschap van de Gedaanteverandering van de Heer.

M.M.C. Olfers, eervol ontslag als penningmeester en lid van het bestuur van de Gemeenschap van de Gedaanteverandering van de Heer.

H.A.M. Catto, eervol ontslag als voorzitter van het bestuur van de Gemeenschap van de Gedaanteverandering van de Heer en gelijktijdig benoeming tot penningmeester van voornoemd bestuur voor een periode van vier jaar.

11 januari 2016

K.E. Deku s.v.d., benoeming tot lid van het pastoraal team van de parochies Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Den Hoorn, Maasland en Schipluiden.

25 januari 2016

C.M.T.M. van der Zwaan-Arends, goedkeuring en kerkelijke zending als pastoraal werkster in de parochiefederatie HH. Clara en Franciscus te Langeraar.

1 februari 2016

J.G.P.H. Biemans, eervol ontslag en ontheffing van de kerkelijke zending als geestelijk verzorger in GGZ Rivierduinen, locatie Noordwijkerhout.

Drs E.M. Stalmeier, eervol ontslag en ontheffing van de kerkelijke zending als geestelijk verzorger in verpleeghuis De Riethoek te Gouda en benoeming in deeltijd tot studiebegeleider van Vronesteyn, ten behoeve van de priester- en diakenstudenten van het bisdom.

M.Th.J. Straathof, benoeming tot lid van het curatorium van Vronesteyn voor een eerste periode van vier jaar.

R.J.W. Franken, benoeming tot spiritueel van Vronesteyn en eervol ontslag lid van het curatorium van Vronesteyn.

J.C.M. Steenvoorden, benoeming voor een tweede termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel.

C.G.M.M. Dernee, benoeming voor een tweede termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel.

H.C. Flohr, benoeming voor een derde termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel.

M.J. Thomassen c.p., eervol ontslag als lid van het Kathedraal Kapittel.

B.A. Meulenbroek, herbenoeming tot lid van het Diocesaan Bureau voor Geschillen voor een nieuwe periode van vijf jaar.

C.C.M. Luiten, herbenoeming tot secretaris van het Diocesaan Bureau voor Geschillen voor een nieuwe periode van vijf jaar.

28 februari 2016

S. Trypuc S.Chr., benoeming tot pastoor van de parochie H. Johannes Paulus II te Den Haag (Poolssprekende parochie), eervol ontslag als pastoor van de parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee te Rotterdam.

L. Tokarzewski S.Chr., benoeming tot pastoor van de parochie O.L. Vrouw Sterre der Zee te Rotterdam.

VERSLAG VAN DE PRIESTERRAAD van het bisdom Rotterdam, 29 maart 2016 (2016-1)

Inhoudelijk gesprek: Jaar van de Barmhartigheid

Naar aanleiding van het heilig Jaar van de Barmhartigheid spreekt de priesterraad over het sacrament van boete en verzoening. Mgr. van den Hende leidt het agendapunt in en wijst op de twee aspecten die verbonden zijn aan het Jaar van Barmhartigheid: vergeving en het doen van liefde in werken van barmhartigheid. Er komt meer aandacht voor het sacrament van boete en verzoening, soms met een zekere aarzeling, maar er wordt in toenemende mate gebruik van gemaakt en er is aandacht voor vergeving. Hoe kan dat gestimuleerd en vorm gegeven worden?

De priesterraad wisselt uit over de avond van de barmhartigheid op weg naar de Wereldjongerendagen in Madrid. Dit was een laagdrempelige viering, met veel muziek, op de manier van Taizé, met lezing, uitleg, gebeden en uitstalling. Halverwege de avond was er gelegenheid om deel te nemen aan het sacrament van de biecht. Veel jongeren maakten hier gebruik van en er was feedback van mensen in de viering zelf. Het was een goede ervaring. De hele dag stond in het teken van het sacrament. Het thema was Jacob (en de verzoening met je broer), als voorbereiding op de viering die als thema 'de verloren zoon' had. Naar aanleiding van de Wereldjongerendagen (Madrid) wordt opgemerkt dat de helft van de groep gebruikmaakte van de mogelijkheid om het sacrament van boete en verzoening te ontvangen. Een groot deel van de groep bestond uit jongeren die gewend zijn aan deze traditie. Ook binnen de groep jongeren is derhalve sprake van verschillende niveaus.

In de federatie HH. Franciscus en Clara is op 13 maart jl. een avond van barmhartigheid georganiseerd. Deze trok niet alleen jonge mensen. Het is een goed model viering, waar ook daadwerkelijk vraag naar is. Op de zondag voor Palmzondag is er ruimte voor de boeteritus in de viering. Dat wordt goed ontvangen, maar leidt veelal niet tot de vraag om het sacrament.

Bij gelegenheid van de Palmzondagviering voor jongeren was eveneens een grote groep jongeren die het sacrament van boete en verzoening wilde ontvangen. Dat was eveneens het geval bij het jongerenprogramma van de

Stille Omgang. In de H. Jacobus de Meerdere te Den Haag komen dagelijks enkele mensen biechten. Ook buiten de biechtstoel is er gelegenheid om het sacrament te ontvangen, bijvoorbeeld na een boeteviering. In de Maria van Jesse in Delft wordt elke zondagavond voor de avondmis gedurende een uur de gelegenheid gegeven om te biechten. Het gaat lopen als je het zichtbaar en consequent aanbiedt. Het is belangrijk dat je er als priester altijd zelf bent. Dat de Maria van Jesse in het centrum van Delft ligt, maakt het wel gemakkelijker. In de periferie en in kleinere plaatsen is het meer ingewikkeld om vorm te geven op deze manier.

Vaste tijden en speciale vieringen keren als rode draad in het gesprek van de priesterraad terug.

Goed gewetensonderzoek is essentieel, zonder moralistisch te worden. Er is behoefte aan goed materiaal hieromtrent, bijvoorbeeld aan de hand van de zondagen van de Advent, de tien geboden of de acht zaligsprekingen. Het vergt tijd en zorg om het sacrament onder de aandacht van mensen te brengen en te houden. De boeteviering heeft veelal de biechtpraktijk overgenomen. Het is daarom aan te raden om te starten met de eigen biechtpraktijk. In de praktijk blijkt dat gelegenheid tot het sacrament van boete en verzoening beter werkt na een gewone avondmis dan na een boeteviering, die minder rust en privacy biedt. Het sacrament kan ook worden aangeboden tijdens de boeteviering. In Dordrecht is dat mogelijk door de aanwezigheid van de zusters, die de boeteviering - een viering van woord en gebed - organiseren met uitstelling. Het is uitnodigend van karakter en maakt mensen ontvankelijk. Het wordt als het ware een viering van barmhartigheid: een viering van woord en gebed rond het sacrament en het wordt niet als storend ervaren. In plaats van de zusters kunnen ook gebedsleiders en andere vrijwilligers worden gevraagd.

Parochies hebben extra aandacht voor het sacrament van boete en verzoening. Gesignaleerd wordt dat het met name katholieken met een migrantenachtergrond komen biechten. De biechtpraktijk is destijds in snel tempo verdwenen, maar er is nu een groeiende belangstelling. Het is overigens niet gemakkelijk om boetevieringen in het liturgische schema te houden. Het moet goed worden georganiseerd. Er moet geen spitsuur gecreëerd worden. Het is verstandig om sterke zaken te combineren en niet op alle locaties ook alles aan te bieden. Mensen gaan weliswaar niet gemakkelijk naar een andere locatie, maar dat is ook een kwestie van volhouden.

Veel mensen hebben gebroken met de biechtpraktijk. Is het Jaar van Barmhartigheid een kans om de barmhartigheid van God te belichten? Meer dan rechter is God geneesheer. Er kan aandacht zijn voor dit Godsbeeld in catechese en verkondiging. Een voorbeeld dat wordt genoemd is de boeteviering voor de eerste heilige communie of het vormsel. Kinderen schrijven op wat ze kwijt willen en mogen dat in het vuur werpen. Ook dat is een vorm van aandacht voor het sacrament van boete en verzoening.

Huwelijk en Gezin

Tjeerd Visser geeft een toelichting. Het gesprek in de priesterraad over huwelijk en gezin en de bisschoppensynode over dit onderwerp, met name het verslag van de eerste synode, zijn aanleiding voor meer consistente aandacht voor huwelijk en gezin. Een vijftal mensen onder leiding van Tjeerd Visser komt bij elkaar als denktank en mogelijk op termijn als diocesane werkgroep huwelijk en gezin. Er zijn veel aandachtspunten geformuleerd in de eerste bisschoppensynode. Twee punten zijn erg belangrijk voor het bisdom Rotterdam: de aandacht voor de huwelijksvoorbereiding en de aandacht voor huwelijksbegeleiding c.q. de begeleiding van jonge gezinnen. Hier kan nog meer structureel aandacht aan worden gegeven bijvoorbeeld door per vicariaat een pre-marriage course aan te bieden op katholieke leest geschoeid en zo stellen bij elkaar te brengen. Er is veel materiaal en ervaring beschikbaar, waarvan gebruik gemaakt kan worden. Het is ook mogelijk om aandacht te besteden aan stellen die geen kinderen kunnen krijgen. Kortom, er zijn veel initiatieven die ontplooid zouden kunnen worden, maar het is verstandig om voorzichtig te beginnen. Er mag worden gevraagd om gebed voor gehuwden en gezinnen. Op 11 juni is een informatiebijeenkomst voorzien voor het hele bisdom voor vrijwilligers en pastorale beroepskrachten. Bij de uitnodiging wordt een korte vragenlijst toegevoegd, zodat de denktank goed zicht krijgt op de situatie in de parochies.

Verschillende leden van de priesterraad noemen Marriage Encounter. Hier kan inderdaad gebruik van worden gemaakt, maar het moet niet concurreren met de eigen initiatieven. Er zal naar worden gevraagd bij de vragenlijst. Deze cursus is bestemd voor mensen die vijf jaar of langer getrouwd zijn. De priesterraad wisselt uit over de vraag hoe je deelnemers kunt werven voor deze cursussen. Mogelijk kunnen mensen die een huwelijksjubileum vieren uit worden genodigd. Maar zeker ook jonge mensen behoren

tot de doelgroep. Een open uitnodiging is belangrijk. Het gesprek moet gaan over zaken die jonge mensen belangrijk vinden. Gesignaleerd wordt dat voorheen pastorale beroepskrachten liever zelf de begeleiding deden van de huwelijken die door hen ingezegend werden. Voorts is een aandachtspunt dat de professionele begeleiding helder moet zijn voor de cursus begint. Dit punt wordt meegenomen op de bijeenkomst in juni.

NECROLOGIE

Wilhelmus Jacobus Kleijn

geboren op 18 juni 1931 te Rotterdam en priester gewijd op 26 mei 1956.

Pastoor Kleijn werd na zijn wijding kapelaan benoemd in de parochie H. Martinus te Hillegom (1956) en de parochie St. Joannes de Doper in Pijnacker (1957). In 1958 volgde zijn benoeming tot leraar aan het klein seminarie Hageveld te Heemstede. In 1961 werd hij benoemd tot leraar aan het klein seminarie Leeuwenhorst te Noordwijkerhout en tot prefect over de midden afdeling van de studenten. In 1972 werd hem uit die functie eervol decharge verleend en werd hij benoemd tot pastoor van de parochie St. Victor te Noordwijkerhout. In 1978 volgde zijn benoeming tot pastoor van de parochie St. Jeroen te Noordwijk-Binnen; een benoeming die in 1992 werd aangevuld met zijn benoeming tot pastoor van de parochie Maria ter Zee te Noordwijk-Zee. Uit beide opdrachten kreeg pastoor Kleijn op eigen verzoek op 1 oktober 1997 eervol ontslag. Hem werd daarmee tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening verleend.

Pastoor Wim Kleijn heeft zich bijna zestig jaar als priester ingezet voor het bisdom Rotterdam. Voor zijn inzet en enthousiasme zijn wij hem veel dank verschuldigd.

Veel dank aan woonzorgcentrum Jeroen in Noordwijk voor de aan pastoor Kleijn bestede zorg en de trouwe kring van mensen om hem heen.

Pastoor Kleijn was een man met talenten, gezegend met een melodieuze stem en een bijzondere gave het Woord te verkondigen. Hij vervulde zijn priesterambt vanuit trouw aan de Kerk en liefde voor de mensen die aan zijn zorg waren toevertrouwd. Veel heeft hij ook betekend voor zijn projecten in India, Sri Lanka en Honduras. Onvermoeibaar was hij in zijn engagement.

Op donderdag 3 maart 2016 is hij, voorzien van het H. Sacrament der zieken, overleden.

Antonius Daniël Bernardus Kortmann

geboren op 10 februari 1931 te Boskoop en priester gewijd op 11 juni 1960.

Pastoor Kortmann was na zijn wijding achtereenvolgens kapelaan in de parochie H. Andreas te Kwintsheul (1960), kapelaan in de parochie HH. Petrus en Paulus te Maassluis (1962), kapelaan in de parochie Christus Koning te Rotterdam (1965) en vanaf 1973 pastoor in de parochie St. Jan de Doper in Wateringen. Op 24 juni 1999 - feestdag van St. Jan de Doper - ging hij met emeritaat en werd hem eervol ontslag verleend uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam.

In zijn pastorale arbeid heeft pastoor Kortmann veel mensen geholpen om hun weg door het leven te vinden, door gesprekken, door medeleven en door de viering van de sacramenten en de prediking in woord en daad. Het was voor hem belangrijk God op een eigentijdse manier ter sprake te brengen en daarbij zoveel mogelijk mensen te betrekken. Hij heeft daarbij veel kunnen geven en veel mogen ontvangen.

Als emeritus bleef hij priesterlijke assistentie verlenen. In 2002 werd hij door de bisschop benoemd tot lid van de bezoekgroep die namens de bisschop het contact onderhoudt met de zieke collega's en de collega's die met emeritaat zijn. De pastorale aandacht die pastoor Kortmann altijd had voor de parochianen die aan zijn zorgen waren toevertrouwd, werd ook zichtbaar in de collegiale band. Hij bleef dat doen tot zijn eigen gezondheid het niet meer toeliet. Die kwetsbare gezondheid dwong hem uiteindelijk om zijn geliefde Wateringen te verlaten en naar Voorhout te verhuizen. Het was een stap die hij heel moeilijk vond, maar die hij tegelijkertijd in geloof en vertrouwen op de Heer heeft gezet.

Antoon Kortmann was een pelgrim in hart en ziel. Zijn ervaringen, opgedaan tijdens de pelgrimstocht naar Santiago de Compostella, kregen hun weerslag in het boekje "... Omdat wij hier pelgrims zijn!" Het was een lang gekoesterde droom van hem om deze voettocht in etappes te maken en hij beschouwde het als een bekroning om die pelgrimstocht te voltooien. In zijn tuin stond een beeld van de pelgrim, door hemzelf gemaakt van afval van de restauratie van het kerkdak. Zijn pelgrimsreis te midden van ons is nu ten einde. Moge God Zijn trouwe dienaar opnemen in Zijn huis van eeuwig leven.

Op 24 maart 2016 is hij, voorzien van het H. Sacrament der zieken, overleden.

INHOUDSOPGAVE

Jaargang 61 januari-maart 2016 Nummer 1

PAROCHIES KUNNEN GRATIS VOG AANVRAGEN VIA SRKK, 20 januari 2016	1
NEDERLANDSE BISSCHOPPEN BEGINNEN VIDEOKANAAL 'KATHOLIEK LEVEN', 24 januari 2016	6
KARDINAAL EIJK GEEN KANDIDAAT VOORZITTERSCHAP NEDERLANDSE BISSCHOPPENCONFERENTIE, 27 januari 2016	9
RAPPORTAGE OVER KLACHTEN EN TOEGEKENDE COMPENSATIES, MEDIATIONS EN SCHIKKINGEN, 19 maart 2016	10
KAPITTELMIS 2 FEBRUARI VOORAFGAAND AAN DIOCESANE VIERING 6 FEBRUARI, 2 februari 2016.....	11
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de kapittelmis bij gelegenheid van 60 jaar bisdom Rotterdam, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam, 2 februari 2016.....	13
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij het 60-jarig jubileum van het bisdom Rotterdam, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam, 6 februari 2016	15
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de chrismamis in het heilig jaar van de barmhartigheid, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam, 23 maart 2016.....	19
DECREET Samenvoeging van de Parochiële Caritasinstellingen van de voormalige parochies H. Jacobus de Meerdere, H. Antonius Abt, St. Agnes, H. Ignatius, H. Driekoningen en H. Willibrord te Den Haag en oprichting van de Parochiële Caritasinstelling van de parochie Maria Sterre der Zee, 14 januari 2016	23
DECREET Oprichting van de personele parochie H. Johannes Paulus II te Den Haag Poolssprekende katholieken, 26 februari 2016.....	25

DECREET Samenvoeging van de Parochiële Caritasinstellingen van de voormalige parochies De Goede Herder te Reeuwijk, H. Johannes de Doper te Boskoop, Sint Victor te Waddinxveen, H. Antonius van Padua te Gouda, St. Johannes' Onthoofding te Moordrecht en St. Willibrordus te Bodegraven en oprichting van de Parochiële Caritasinstelling van de parochie St. Jan de Doper, 4 maart 2016.....	28
DECREET Samenvoeging van de Parochiële Caritasinstellingen van de voormalige parochies Maria ten Hemelopneming te Vianen en HH. Petrus en Paulus te Everdingen en oprichting van de Parochiële Caritasinstelling van de parochie Heilige Drie-eenheid (te Everdingen, Vianen en Leerdam), 15 maart 2016.....	30
JAAROVERZICHT pastorale personeelsmutaties 2015.....	32
BENOEMINGEN EN ONTSLAGEN.....	33
VERSLAG VAN DE PRIESTERRAAD van het bisdom Rotterdam, 29 maart 2016 (2016-1)	36
NECROLOGIE.....	40

